

PERTAS LATVIEŠU ZIŅAS

Nr. 125

2008. gada maijā

Sarīkojumu Kalendārs

maijā	4	Dievkalpojums plkst. 10.30 Kapusvētki Karakattas kapsētā
	18	Dievkalpojums plkst 10.30 Latviešu Centrā
	25	Pēcpusdiena Vecrīgā Plkst 14.00 Latviešu Centrā
jūnijā	8	Dievkalpojums plkst 10.30 Latviešu Centrā
	15	Dievkalpojums plkst 10.30 Latviešu Centrā
	22	Jāņu sarīkojums Plkst 14.00 Latviešu Centrā

REDAKCIJA

KVITĒJUMI

J.Rasiņš	\$10
Sv.Pāvila draudzes dāmu komiteja	\$50
H.Upe	\$5
Daugavas vanadzies	\$20

Lūdzu visus rakstus nākošām ziņām
iesūtīt redakcijā līdz

2008.g. 1. jūnijam

KĀ RADIES RĪGAS ZĀĻU VAKARS

To uzsācis pirmais latvietis-muižnieks par godu savai sievai. Lielākā Rīgas nevācu organizācija «Zvejnieku ģilde», savus svētkus svinēja Daugavā un tās salās. Svētais Pēteris bija ģildes patrons un viņa dienā - 29. jūnijā - visi zvejnieki sanāca savā ģildes namā, Daugavas vārtu tuvumā. No turienes visi devās svinīgā procesijā uz Pētera baznīcu. Pēc dievkalpojuma visi gāja atpakaļ uz organizācijas telpām, kur notika visas formālās lietas un alus dzeršana. Kad oficiālā daļa bija pabeigta visi izgāja no pilsētas un laivās izbrauca uz Pārdaugavu vai uz kādu salu, kur ģildes locekļi ar ģimenēm liksmoja līdz krēslai, pēc tam uzkurināja sārtus un dzīvoja līdz saules lēktam.

16. un 17. gadsimtenī zvejnieki, mastu brāķeri un pārcēlēji svinēja savus gada svētkus kopā. Svētkus tad sāka svinēt nedēļu pirms Sv. Pētera dienas, parasti sestdienas vakarā pirms 29. jūnija, tā tad starp 22. un 28. jūniju. Šinīs dienās iekrita arī Jāņi. Visi rīdzinieki svinēja Jāņus, bet vienīgi kā baznīcas svētkus, un izveidoja tradīcijas Jāņu vakarā iziet no pilsētas. Mēra laikā (1710. gada) daudzas tradīcijas apklusā.

Kā zināms, līdz 18. gadsimteņa vidum nevācu uzņemšana zunftēs un tirdzniecības aprindās formāli bija aizliegta. Bet latviešu pāriešana uz vācu zunftēm prasīja tikai viņa uzvārdu tulkošanu vācu valodā, jo šo valodu zviedru un krievu

valdības bija atzinušas par oficiālo un iestāžu valodu. Tā apstākļu spiesti, daudzi pieņēma citus uzvārdus. Pie šādiem, starp citiem latviešu mastu brāķeriem piederēja Jānis Akmeņkalns pieņemot vārdu un uzvārdu Johann Zteinhauer.

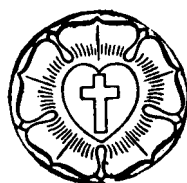
Ap 1740. gadu vācietības privileģētais stāvoklis visā Krievijā pavedināja daļu vācu pilsoņu iztīrīt zunftes un tirdzniecību no nevācu elementa atņemot latviešu organizācijām pat līdz šim gadsimteniem izpildītos darbus. Tad sākās cīņa par abu tautību darba tiesībām. Šī ziņa vairākārt sasniedza Senātu un ķeizarieni Elizabeti. Karaliene noraidīja vācu pretenzijas un iecēla Zteinhaueru kroņa baņķiera amatā. Ta šis latvietis, kuram Rīgas pilsētas rāts gribēja noliegt pilsoņu tiesības, gāja vēl tālāk, un vienu pēc otras nopirka bijušās kroņa gruntis un iekārtoja pilntiesīgas muižas. Tā viņš ap 1745-1750 gadam nodibināja muižiņu Zasa laukā. Tad no 1762 līdz 1763 gadam viņš nopirka Hemeringa muižu, apmēram 1770. gadā Moleru muižu. Zaslauku muižai bija savs krogs. Šai krogā latviešu zejnieki, mastu brāķeri un pārcēlēji mēdza pulcēties ap Jāņiem savos sarīkojumos. Tā kā pats Zteinhauers, kurš jau bija ievēlēts par mastu brāķeru oldermani, piedalījās šajos svētkos, izveidojās paraša šīs svinības pārcelt uz Zaslauku muižu. Zteinhauera kundzei, kurzemniecei Bārbai, dzim. Baron - pēc Kurzemē toreiz lietotā jaunā kalendāra iekrita dzimšanas diena. Barba Zteinhauere mīlēja savu tautu un viņas parašas un savā svētku dienā uzņēma visus ciemiņus kā mīļus viesus. Viņai Zaslauka bija skaists puķu un košumu dārzs un dzimšanas dienā visi mēdza nākt pie viņas ar puķēm, zālēm un zaļumiem.

Zvejnieku gada svētki ar laiku saplūda ar Barbas Zteinhaueres dzimšanas dienas svētkiem, sevišķi, kad viņas vīrs savā muižā tanī dienā izsludināja par zāļu un puķu tirgu. Kad Zteinhauers ieguva Hermelingas muižu, tad tanī gadā zāļu tirgus dienā - 22. jūnijā - zvejnieki un pārcēlēji skaisti dekorētās laivās piebrauca Hermelingā un pārveda savu latviešu muižnieku ar ģimeni pāri Daugavai līdz Zaslauku krogam un no turienes visi gāja svinīgā procesā uz muižu, kur tad svinības turpinājās zāļu tirgū.

1779. gadā nomira vecais Zteinhauers, nākošā gadā Barba Zteinhauere. Zteinhauera radītās un pārveidotās senās Rīgas latviešu tradīcijas tomēr kopā izrādījās par diezgan dzīvotspējīgām. Rīdnieki jau 1780. gadā bija izbeiguši svinēt Jāņus kā baznīcas svētkus, kurus viņi tagad cienīja gandrīz vairāk par citiem. Jau 1850. gados

organizācijas sāka piegriest sevišķu vērtību ūdens svētkiem, kad liellaivas izbrauca Daugavas vidū, sacentās savā starpā kura kuru pārspēs muzikā, dziedāšanā un uguņošanā. Notika arī savstarpēja apdziedāšanās, nereti paukošanās. Cik šī tradīcija bija iesakņojusies visplašākās aprindās pierādīja fakts, ka 1901. gadā Rīgas 700 gadu jubilejas svinībās zāļu vakars un laivu vizināšanās pa Daugavu ietilpa svētku programā kā neatņemama svinību sastāvdaļa. Pēc 1905. gada rīdnieku un laucinieku intereses par zāļu vakaru atslāba, izbraucieni pamazām izpalika un beidzot tos vairs nerīkoja Tikai pēc pirmā pasaules kara Rīgas zāļu vakars atdzīvojās, bet uzsvars palika Jāņu dienai, pārvēršot 22. jūniju par Varoņu piemiņas svētkiem.

*Ref. J. Juškereitišs
V. A.*

EV. LUT. SV. PĀVILA DRAUDZE

Kad saņēmu ziņu par Prāvesta Emeritus Laimona Mušinska aiziešanu, vēlējos būt viņa bērēs un izšķīros nokļūt Adelaidē tai nolūkā.

Mani sakari ar prāvestu Laimoni Mušinsku un viņa sievu Jeanu sniedzās pāri daudziem gadiem, kopš viņš pieņēma lūgumu kalpot Pertas Latviešu draudzei pēc mana tēva Māc. Leo Kampes aiziešanas. Ar Jeanu arī tikos caur Austrāļu Svētā Jāņa draudzi. Abās draudzēs mēs baudījām Jeanas dotību ar ziediem, it sevišķi lielos Dievkalpojumos, kad altāru telpas greznoja viņas gaumīgie aranžējumi.

Prāvesta Laimona Mušinska izvadīšana 15. aprīlī sākās ar Dievkalpojumu Trinity kapličā, Hope Valley. Dievkalpojumā piedalījās Austrāļu mācītāji un Adelaides Latviešu mācītājs Lukaševics lasīja izvēlētos Bībeles pantus. Beigu dziesma bija „Pie rokas ņem un vadi”, ko dziedājām Latviski un Angliski. Ap 200 cilvēku bija baznīcā un atzinības runas sniedza Adelaides Latviešu, kā arī LCA pārstāvji. Pēc rītas tējas blakus telpās uz apbedīšanu braucām uz Enfieldas kapsētu. Pie kapa noliku ziedus no mūsu draudzes un Pertas latviešiem. Tā, jaukā saulainā dienā sērās atvadījāmies no mūsu brāļa un bijušā mācītāja. Lai viņam būtu vieglas smiltis.

I. V.

Atgādinājums par kapu svētkiem 4. maijā plkst. 10.30 Karakattas kapsētā.

Paldies viesiem, kas atbalstīja draudzes Dāmu komitejas rīkotās Jurģu pusdienas ar filmu un priekšnesumu. Paldies Dainai un dāmām par patīkamu pēcpusdienu.

Tuvākas ziņas par Colvina Macphersona vizitāciju ziņosim radio raidījumos un ziņās, kad būs informācija.

*Ieva Vlahov.
tālr. 9367 4104.*

DIEVKALPOJUMU SARAKSTS 2008.g. MAIJAM/JŪNIJAM

Datums	4. maijā plkst. 10.30
Diena	<i>Lieldienu Laika 7. svētdiena</i> KAPU SVĒTKI KAPSĒTĀ
Krāsa	Balta
Lasījumi	5 Moz. 34:1-8 1 Tes. 4:13-18 Mat. Ev. 16:24-27
Lasītājs	Mācītājs
Dežurants	Mācītājs/Jānis Lūks
Puķes	-
Vecākais	Jānis Lūks

Aizlūgumi:

Māc Raitis Jākobsons   Diak. Gita Puce
Gunis Balodis   Signe Balodis
Zane Balodis   Edīte Baumanis – Osman
Nina Bauskis   Gaida Beklešovs

Datums	18. maijā plkst. 10:30 PADOMES SĒDE
Diena	TRĪSVIENĪBAS SVĒTKI
Krāsa	Balta
Lasījumi	Jes. 6:1-8 2Kor. 13:11-13 Mt. 28:16-20
Lasītājs	Jānis Lūks
Dežurants	Jānis Vucēns
Puķes	Daina Vārpiņa
Vecākais	Juris Liepa

Aizlūgumi:

Māc Jānis Bitēns   Arch. Elmārs Rozītis
Ilgvars Bergmanis   Ilona Bērziņš
Ārija Cīrulis   Nikolajs Džonsons
Rīta Džonsons   Austrā Farras

Datums	8. jūnijā plkst. 10:30 Pārrunas
Diena	<i>Ceturtdā svētdiena pēc Sv.</i> <i>Gara svētkiem.</i>
Krāsa	Zaļa
Lasījumi	Rdz. 3:22-32 Rom. 8:18-23 Mt. 9:9-13
Lasītāja	Sarmīte Vucēns
Dežurants	Andris Vārpiņš
Puķes	Leokardija Vārpiņa
Vecākais	Jānis Lūks

Aizlūgumi:

Māc Kārlis Puķītis   Prāv. Emer. Juris Jurgis
Milda Frīdberga   Margarieta Gaujers
Regīna Gaujers   Ivars Galvans
Līga Gemuts   Austrā Grīnbergs

Datums	15. jūnijā plkst. 10:30
Diena	KOMUNISTISKĀ GENOCĪDA UPURU PIEMIŅAS DIENA
Krāsa	Zaļa
Lasījumi	Jes. 43:1-7 1 Pēt. 3:8-15a Mt. 5:20-26
Lasītāja	Daina Vārpiņa
Dežurants	Juris Liepa
Puķes	Ausma Jones
Vecākais	Juris Liepa

Aizlūgumi:

Māc Harijs Grigols   Prāv. Ieva Graufelde
Rīta Gross   Hilda Gūtmanis
Imants Gūtmanis   Vilis Gūtmārcis
Māra un Sid Hope   Ausma Jones

MĀCĪTĀJA ZIŅOJUMI

- Dievlūdēju skaits martā/aprīlī: Vidēji 27 cilvēki
- Pārrunās piedalījās: Vidēji 8 cilvēki
- Draudzē iestājušies: 1 persona
- Laulāti: Jānis Vucēns un Sarmīte Liepa

MŪŽĪBĀ AIZGĀJIS - PRĀVESTS MUŠINSKIS

Mūsu ilggadējais mācītājs un Austrālijas prāvests.

Pateiksimies Dievam par viņa lielo darbu mūsu draudzē un Latviešu sabiedrībā Pertā. Kā viņš pats teica: "Mans amats nav tikai darbs, bet mana dzīve". Tā viņš darbojās mūsu draudzē ar sirdi un dvēseli un arī pēc tam līdz pašai nāvei

2008.g. 11. aprīlī. Savās lūgšanās pieminēsim viņu kundzi Jean un dēlu Peter.

Lai viņš dus Dieva mierā līdz tai dienai, kad mēs visi atkal būsim kopā debesīs.

*Gunis Balodis
Draudzes mācītājs 2008.g.*

*20 Mutiny Tce, Quinns Rocks 6030
9562 0537
0433 136 961*

DĀMU KOMITEJA JURĢI PERTĀ

Svētā Pāvila Draudzes Dāmu Komitejas vārdā izsaku sirsnīgu paldies visiem Jurģu Pusdienu apmeklētājiem. Sirsnīgs paldies Lūka kungam par ziedojumu – un visiem, kas atbalstīja mūsu pirmo „izsoli” - un protams it sevišķi, tiem kas „solija” līdz.

Sarīkot Jurģu tirgu kā agrak vairs nespējam - izdomājām ko citu un cik spējam darbojamies tālāk. Mīļš paldies visiem atbalstītājiem, jo tas iztaisa visu uz pusi vieglāk. Paldies manām čaklajām dāmām un tehniskiem palīgiem Andrim un Jānim.

Daina

DV PERTAS NODAĻA

PLKV. O. KALPAKA UN LEĢIONA PIEMIŅAS ATCERE

Pertiešiem īsti sākās ar radio raidījumu, sestdien, 2008.g. 15. martā plkst. 18.05. Tas tiešām bija labi sagatavots un pasniegts, nezaudējot ne mazāko nacionālo un patriotisko izjūtu. Tāds ir visiem trimdiniekiem no dzimtenes līdzpaņemtais mantojums, par tautas varoņiem, leģionāriem un viņu ienaidniekiem. Žēl, ka dzimtenē mūsu pašreizējie ministri nav iepazinušies ar Nirnbergas tiesas lēmumiem un atzinumiem par mūsu leģionāriem un viņu ienaidniekiem un jūtoties neērti to darīt. Cik ilgi viņi dancos, kamēr “joske ar vaņķu” spēlēs. Mūsu Latvijas atbrīvotāji, kapos apgrieztos uz otriem sāniem, dzirdot pašreizējās dzimtenes valdības lēmumu, Abrene atdota, bet vēl nav nekāda cerētā pateicība no dāvanas saņēmēja. Neprasa arī kompensāciju par nodarīto postu tautai un valstij. Kāpēc dzimtenē trūkst vietas, aizvestiem tautiešiem uz Sibīriju, vai tad laupījums ar laiku paliek īpašums?

Svētdien 2008.g. 16.martā plkst. 13os, skaista saulaina diena pulcējāmies savā cietoksnī, lai godinātu tēvijas varoņus. Mācītājs Gunis Balodis vada karoga ienešanu. Nesēji, studentu pārstāvji - Reinis Dancis un Roberts Paparde. Mācītājs Gunis Balodis notur akta svētbriņķi, Ilmārs Rudaks uzrunu, Reinis Dancis nolasa Jāņa Purvinska “Latviešu karavīru gaitas”, jo Jānis pats ir ceļojumā uz dzimteni. Atzinība un pateicība kā rakstītājam tā arī lasītājam. Interesanti, Jāņa referātā par Latvijas vēsturi atrodami daudzi vēl līdz šim nedzirdēti un neatklāti notikumi. Ja jau ko meklē – tad arī atrod, tāpat kā ar sakām vārdu, jo dziļāk mežā, jo vairāk malkas. Tālāk akta norisē seko apbalvojumi: Krūšu nozīme zeltā Olgai Pelšs, atzinības raksts Ainai Timermanei un Birutai Zeltiņai, pasniedz Ilmārs Rudaks un pateicas par veikto un palīdzīgo roku DV darbā. Ar tautas lūgšanu un Silviju Lūks pie klavierēm noslēdzās akta oficiālā puse.

Seko Pertas DV jauktā kora kuplinājums ar četrām dziesmām. Diriģents Jānis Vucēns, Silvija Lūks ar pavadījumu: *Klip klap* – J.

DZĪVES VAKARĀ

L. Mušinskis

Dzīve strauji rit uz priekšu
Tā sev līdzī dienas nes.
Dienām līdzī mūsu dzīve
Priekos rit un nedienās.

Lūgšim Dievu, lai Viņš dotu
Mūža galu svētīgu;
Lai pēc sūrām dzīves dienām
Mieru gūtu mūžīgu.

Norvilis, *Es kara aiziedams* - J. Norvilis, *Vīru zvērests* - B. Zosars, *Zibsnī zvaigzne aiz Daugavas* - Z. Liepiņš, (vardi no latvju dainām).

Pēc karoga iznešanas visi uzaicināti uz kluba telpām, pārrunām un atspirdzinājumiem pie

Vanadžu klāta galda. Paldies mūsu DV un Viktoram par sarūpi. Atkal viena skaista pēcpusdiena pavadīta - dod labu iemeslu gaidīt nākamo!

A.G.

Daugavas Vanadžu rīkotā
PĒCPUSDIENA VECRĪGĀ
 svētdien, 25. maijā plkst. 14.00 Latviešu Centrā

Dekorācijās jutīsieties kā
 Vecrīgā
 Rīgas Panorāma Centrāltirgus
 Rīgas vārti Pulvertornis un
 daudzi citi Rīgas skati
 Dekorātori; Jānis Rieka un
 Alfreds Gulāns

Pārdošanas galdā būs
 dabūjami pīrāgi
 Būs arī dažādu mantu
 tirgus un Loterija

Ēdienu karte
 Cūkas cepetis - Rīgas desīņas
 Skābi kāposti
 Kartupeļu salāti
 Dažādi salāti
 Zirņi ar speķa mērci

Kafija, tēja

Tortes

Smalkmaizītes

Pusdienu cena \$20

Šai pēcpusdienai lūdzam pieteikties
 pie Ilonas Bērziņas
 līdz 15. maijam telefons 9342 3182

Visi laipni, jo laipni aicināti! Nemiet līdz draugus un paziņas

LATVIEŠU BIEDRĪBA RIETUMAUSTRĀLIJĀ

LBRA apsveic Jāni Purvinski kā Rietuma Austrālijas Goda konsulu un novēl labas sekmes jaunā darbā.

GRĀMATU GALDS

Grāmatu galdā ir ievietots dators (nav pieslēgts internetam) arī CD's ar kuru palīdzību variet mācīties vai uzlabot latviešu valodu.

Grāmatu galdā: grāmatas, apsveikumu kartiņas, sudrablietas u. c.

Grāmatu galds atvērts sestdienās no pkst.10 līdz 12.

LAAJ

Ir sagaidāms, ka jūnija mēneša sākumā Pertā viesosies Okupācijas muzeja valdes loceklis un muzeja ārlietu direktors prof. Valters Nollendorfs.

KVITĒJUMS

Pateicība N. Bauskis kundzei par ziedojumu.

*V. Auziņš,
LAAJ vicepriekšsēdis
Rietuma Austrālijā.*

SVINĒSIM JĀŅUS

22. jūnijā plkst. 14.00 Latviešu Centrā

ar kāpostiem un desiņām.

Lūdzu pieteikties pie Ilonas Bērziņas tālr. 93423182.

Visi mīļi gaidīti

LATVIJAS VĒSTNIEKS APCIEMO ARĪ PERTU.

Kad vēstnieks **Indulis Bērziņš** ieradās savā pirmā apciemojumā **Pertā** viņu lidlaukā sagaidīja LAAJ Vice-pr. Rietumaustrālijā **Valdis Auziņš** un vēl citi Pertas tautieši. Tā kā mēs viņu nebijām agrāk satikuši jautājums bija par pazīšanas, kuŗu atrisināja **Reinis Dancis** ar mazu Latvijas karodziņu rokā. Vēstnieks tūlīt nāca klāt un droši varēja teikt: "te tad laikam ir latvieši". Jā, ar viņa ierassanos **Pertā**, Latvijas valdība beidzot apliecināja, ka viņa apzinās to, ka arī attāļajā **Pertā** dzīvo latvieši.

Pēc ātra apciemojuma viesnīcā un 'elpas atvilkšanas' augsto viesi aizvedām uz pilsētu un parādījām **Pertu** nakts gaismās gan no upes krasta, gan no mūsu slavenā **King's parka**.

Nākošā dienā LAAJ vice-pr. **Pertā** **Valdis Auziņš** vēstniekam parādīja **Pertu** dienas gaismā un **Indijas Okeāna** krastā. Vēlāk **Pertas** **Latviešu Centrā** vēstnieks satikās ar **Pertas** latviešiem un pasniedza **Austrālijas Ārlietu Ministrijas** izsniegto paziņojumu un apsveikumu par **Latvijas Consulāta** atvēršanu **Pertā** un par **Goda Konsula** postenī ieceltu **Jāni Purvinski** ar jurisdikciju visā **Rietum-Austrālijas** teritorijā. Tātad arī **Pertā** tagad ir **Latvijas Goda Konsuls**.

Vēstnieks **Bērziņš** īsā uzrunā pastāstīja par savu darbu un dažiem politiskiem notikumiem, kas varētu skart latviešus ārzemēs, tad pievērsās atbildēt uz daudz tautiešu uzstādītiem jautājumiem.

Pēc pakavēšanās un privātām sarunām **Latviešu Centrā**, **DV** priekšnieks **Ilmārs Rudaks** augstajam viesim parādīja **Pertas** naktsdzīvi, kur viņš **Pertas**

Casino arī izmēģināja savu laimi 'two-up' spēlē.

Nākamā dienā jaunais **Goda Konsuls** **Pertā** vēstnieku **Bērziņu** aizveda uz **Jūras Muzeju** (**Maritime Museum**) **Fremantles** ostā un parādīja latviešu iebraucēju vārdus 'ieceļotāju sienās'. Tad ceļš uz **Manjūru**, pusdienām **Aviācijas ciema Klubā** un pēcpusdienā jau atkal uz lidostu ceļam uz **Jaunzēlandi**.

Paldies **Arlietu Ministrijai** par **Pertas** latviešiem izrādīto uzmanību un **paldies** **Bērziņa kungam** par apciemojumu. Mēs labprāt Jūs drīzumā atkal redzētu pie mums ciemos.

Jānis Purvinskis

*Latvijas vēstnieks Austrālijā **Indulis Bērziņš**, Latvijas Goda konsuls **Pertā** **Jānis Purvinskis** un LAAJ vice-pr. **Pertā** **Valdis Auziņš***

PERTAS LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMUS VAR KLAUSĪTIES INTERNETĀ!

Katru sestdienas vakaru no plkst. 18.00 - 19.00

www.6eba.com.au

un tad spiediet uz

CLICK TO
LISTEN ONLINE NOW!

PERTAS LATVIEŠU ZIŅAS

**SURFACE
MAIL**

*If unclaimed return to J. Vucēns
PO Box 273, Maddington, WA 6109*

---

*Pertas Latviešu Ziņas
P.O. Box 273
Maddington WA 6109
AUSTRALIA*

*Pertas Latviešu Centrs
60 Cleaver Terrace
Belmont WA 6104
Tālr. 08 9277 6830*

**Pertas Latviešu radio
raidījumi**

6EBA FM 95.3 MHz

Katru sestdienas vakaru no plkst. 18.00 - 19.00
386 Fitzgerald Street, North Perth 6006.

Tel. 9227 5953

On-line www.6eba.com.au